T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/494
KARAR NO : 2022/624
KARAR TR : 28/11/2022

ÖZET: Davacı şirketin 2019 yılı asgari ücret desteğinin iptal edilmesine ilişkin işleme karşı yaptığı itirazın reddine ilişkinkararın iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : G. F. Ü. ve P. A.Ş.
Vekili : Av. Ş.S. T
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. M. T

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, davalı kurumun, müvekkili firmanın iş yerinde denetim gerçekleştirdiğini, bu denetime ilişkin denetim raporu düzenleyerek, bildirim kapsamında, 5510 sayılı Kanun'un 1-a maddesinde belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmediğinden bahisle 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesine istinaden 10.232 TL ve yine aynı madde uyarınca 511 TL idari para cezası verildiğini, ayrıca, davalı kurumun B. K ve Y. K.'ın 05/08/2019 tarihinde bir gün sigortasının yapılarak sigorta primlerinin ödenmesine ve mevzuat gereğince firmaya sağlanan 2019 yılı asgari ücret desteğinin gecikme cezası ile birlikte iadesine karar verdiğini, bu kararlara itiraz edildiğini, davalı kurum komisyon kararı ile itirazlarının reddine karar verildiğini, müvekkilinin itiraz süresi içinde kesilen idari para cezaları 11.894 TL ve iptal edilen 2019 yılı asgari ücret desteğini 179.668,47 TL olarak davalı kuruma ödemek zorunda kaldığını, davalı kurum tarafından yapılan işlemin açıkça hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek, verilen idari para cezalarının iptaline, idari para cezaları nedeniyle ödenen toplam 11.894 TL'nin 23/11/2020 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan alınarak müvekkiline ödenmesine, davalının 03/11/2020 tarih ve 84033063-206.99-E13174968 sayılı bildirim kapsamında 2019 yılında müvekkiline yararlandırılan asgari ücret desteğinin iptaline ilişkin kararın iptaline, ödenen 179.668,47 TL'nin 23/11/2020 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan alınarak müvekkiline ödenmesine, 26/08/2020 tarih ve 84033063-206- E10016629 sayılı bildirim ile B. K ve Y. K.'ın 05/08/2020 tarihinde 1 günlük sigortalı yapılmasına ilişkin işlemin iptaline, müvekkilinden tahsil edilen toplam 170.28 TL primin 2019 Eylül ayından itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacıya ödenmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Mersin 6. İş Mahkemesi 21/09/2021 tarihli ve E.2021/88, K.2021/257 sayılı kararı**ile, davaya konu edilen idari para cezalarının itiraz süresi içinde ödendiğini, idari para cezaları için 6183 sayılı Kanun'un 55. maddesine göre ödeme emri düzenlenmediğini, ödemenin ödeme emri aşaması öncesinde olduğunu, bu nedenle davanın idari para cezalarının iptaline ilişkin olduğunu, 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesine göre bu konuda davanın iş mahkemelerinin görev alanına girmediğini belirterek, davanın görüm ve çözümünün idari yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle, 6100 sayılı HMK'nın 114/1 -b ve 115/2 maddeleri uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiş, verilen kararkesinleşmiştir.

3. Davacı vekili bu kez, 03/11/2020 tarihli ve 13174968 sayılı *"prim borcu hakkında"* konulu, 2019 yılında

davacıya yararlandırılan asgari ücret desteğinin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Mersin 1. İdare Mahkemesi 20/05/2022 tarihli ve E.2022/722, K.2022/514 sayılı kararı**ile, 5510 sayılı Kanun'la idari yargı mercilerinin, sadece bu Kanun uyarınca uygulanan idari para cezalarından kaynaklanan uyuşmazlıklar hakkında görevli kılındığını, anılan Kanun kapsamındaki diğer yaptırım ve uygulamalardan doğacak uyuşmazlıkları çözme görevinin ise adli yargı mercilerinde olduğunu, 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesinde öngörülen idari para cezası yaptırımları dışındaki bir uygulamadan doğan uyuşmazlığı çözme görevinin adli yargı mercilerinde olduğu sonucuna varıldığını belirterek, davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

Mevzuat

5. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun*"Uyuşmazlıkların çözüm yeri"* başlıklı 101. maddesi şöyledir:

> *"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."*

6. Aynı Kanun'un Geçici Madde 68 (Ek: 14/1/2016-6661/17 md.) şöyledir:

> *"(1) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;*
>
> *a) 2015 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde prime esas günlük kazancı 85 TL ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2016 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,*
>
> *b) 2016 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,*
>
> *2016 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemleri için günlük 3,33 TL ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar Hazinece karşılanır.*
>
> *(2) Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad, unvan ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi Hazine katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan veya sigortalıların prime esas kazançlarını 2016 yılı için eksik bildirdiği tespit edilen işyerlerinden Hazinece karşılanan tutar gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır ve bu işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.*
>
> *(3) İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili 2016 yılına ilişkin olarak, aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresi içerisinde vermediği, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediği, denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığı durumlarının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması hâllerinde bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine ilişkin hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece anılan fıkra hükmünden yararlandırılır..."*

7. 22.3.2019 tarihli Asgari Ücret Desteği Konulu, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının 2019/8 sayılı Genelgesinin *"2019 Yılı Ocak ila Aralık Ayları/Dönemleri İçin Sigorta Primine Esas Kazancın Eksik Bildirilmiş Veya Hiç Bildirilmemiş Olması"* başlıklı 2.4.3. maddesi şöyledir:

> "...
>
> *2019 yılı Ocak ila Aralık Ayları/Dönemleri için sigorta primine esas kazancın eksik bildirildiğinin veya hiç bildirilmediğinin denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde veya mahkeme kararları neticesinde ya da kamu kurum ve kuruluşlardan alınan yazılardan anlaşılması halinde, 2019 Ocak ila 2019 Aralık ayları için destekten yararlanamayacağı gibi yararlanılmış olması halinde, yararlandırılan tutarlar gecikme zammı ve gecikme cezası ile birlikte geri alınacaktır.*
>
> *Örnek 31: (A) işverenin 2019 yılı Mart ayında (B) sigortalısının prime esas kazanç tutarını eksik bildirdiğinin 26/08/2019 tarihinde tespit edildiği varsayıldığında, işveren 2019/0cak ila 2019/Aralık ayı için aylık prim ve hizmet belgesinde / muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde bildirilen tüm sigortalılarından dolayı destekten yararlanamayacak olup; 2019/0cak ila 2019/Temmuz ayında yararlanılan destek tutarları gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte işverenden geri alınacaktır."*

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

8. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 28/11/2022 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından asgari ücret desteğinin iptal edilmesine ilişkin işleme karşı yapılan itirazın reddine ilişkin tutanağın iptali istemiyle açılan dava yönünden oluşan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

9. Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

10. Dava, sosyal güvenlik denetmeni tarafından yapılan denetim neticesinde iş yerinde kayıt dışı çalışma tespit edildiğinden bahisle, 2019 yılında yararlandırılanasgari ücret desteğinin iptali ile 179.985,25 TL borç çıkartılmasına ilişkin 03/11/2020 tarih ve E-13174968 sayılı kararın iptali istemiyle açılmıştır.

11. Yukarıda yapılan inceleme ve ortaya konulan yasal mevzuat hükümleri gereğince, davaya konu olayda 5510 sayılı Kanun'da belirtilen yükümlülüğün yerine getirilmemesinden kaynaklanan uyuşmazlığa bakmakla 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi uyarınca adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

12. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Mersin 6. İş Mahkemesinin 21/09/2021 tarihli ve E.2021/88, K.2021/257 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümündeADLİYARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Mersin 6. İş Mahkemesinin 21/09/2021 tarihli ve E.2021/88, K.2021/257 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

28/11/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer TOPAL	Nilgün TAŞ	Doğan AĞIRMAN	Eyüp SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet ARSLAN	Mahmut BALLI	Bilal ÇALIŞKAN